

Dagtilbudstype og skolepræstationer

Er der forskel på de resultater, vuggestue- og dagplejebørn opnår?

Indhold

Forord	3
Baggrund og hovedresultater	4
Dagtilbud og senere skolekarakterer	8
Dagtilbud og senere testresultater	15
Diskussion	19
Det snævre mål	19
Analyser på historiske data	20
Hvilke faktorer har betydning?	21
Teknisk bilag	22

Politisk ansvarlig: Mogens Bech Madsen
Undersøgelsen er udført for FOA af seniorkonsulent Niels Glavind og seniorkonsulent Susanne Pade, Bureau 2000. **Redaktion:** Birgit Stechmann
Layout: Joe Anderson **Produktion:** Pjec1heden og FOAs trykkeri

Forord

“Ny undersøgelse af fortidens dagpleje” var overskriften på en pressemeddelelse, som FOA sendte ud i oktober 2013. Pressemeddelelsen var en reaktion på offentliggørelsen af en undersøgelse foretaget af professorerne Nabanita Datta Gupta og Marianne Simonsen fra institut for Økonomi på Aarhus Universitet. Deres undersøgelse viste, at dagplejebørn klarede sig dårligere i skolen end børn, der havde gået i vuggestue.

Vores kritik af undersøgelsen gik især på, at man ikke på en baggrund af skoleresultater for børn, der havde gået i vuggestue eller dagpleje 15 år tidligere, kunne udtale sig om kvaliteten af dagplejen eller vuggestuen i 2013. Men vi undrede os også over, at de to forskere bag undersøgelsen påstod, at forældrene i undersøgelsen havde samme uddannelsesniveau. Vi fik derfor professor i matematisk statistik Peter Allerup fra Institut for Uddannelse og Pædagogik på Aarhus Universitet samt analytiker Niels Glavind fra Bureau

2000 til at gennemgå undersøgelsen. Deres konklusion var at Datta Gupta og Simonsens analyse havde så mange svagheder, at der ikke var belæg for dens konklusioner.

Pædagogisk sektor sendte Peter Allerup og Niels Glavinds kritik af Nabanita Datta Gupta og Marianne Simonsens undersøgelse til samtlige kommuner, ministeriet, relevante forskere, de politiske partiers børneordførere og til interesseorganisationer på børneområdet. Alligevel har vi i FOA oplevet, at undersøgelsen igen og igen dukker op og betragtes som valid forskning. Vi besluttede os derfor for at få analysebureauet Bureau 2000 til at gennemføre en tilsvarende undersøgelse, med brug af en korrekt statistisk metode. Tak til Professor Peter Allerup fra Aarhus Universitet, som har godkendt den metode, som Bureau 2000 har brugt.

Den nye undersøgelse Dagtilbudstyper og skolepræstationer foreligger hermed, og er sendt ud til alle rele-

vante aktører og beslutningstagere på børneområdet.

Undersøgelsen viser, at der ikke er noget der tyder på, at dagplejebørn og vuggestuebørn klarer sig forskelligt i skolen, når man tager højde for forældrenes baggrund. Det ses blandt andet, at andelen af akademiskbørn er betydeligt højere i vuggestuerne end i dagplejen, som til gengæld har en større andel af børn af erhvervsuddannede forældre. Undersøgelsen viser også, at en række andre parametre er relevante, når baggrunden for børns skolepræstationer vurderes. Endeligt lægger Bureau 2000 vægt på, at en registerundersøgelse desværre aldrig vil kunne fortælle os, hvilke forhold i hverdagen i dagplejen og vuggestuerne, der har størst betydning for børns udvikling.

Mogens Bech Madsen

Sektorformand

Pædagogisk Sektor

Baggrund og hovedresultater

Baggrund

Der er en bred enighed om, at gode dagtilbud kan lægge et godt fundament for børnenes senere tilegnelse af færdigheder i skolen. Dels sker der en konkret læring i dagtilbuddene, fx om: sprog og begreber, krop, natur, kultur m.v. Dels understøtter gode dagtilbud en social og personlig udvikling, der giver et godt grundlag for børnenes senere deltagelse i undervisningen og i skolens liv.

Der er dog ikke enighed om, hvilke kvaliteter i dagtilbuddene, der er vigtigst i denne forbindelse. Hvad er fx betydningen af gode normeringer, god ledelse, kommunal eller statslig målfastsættelse? – Der foregår en løbende debat herom.

Et led i denne diskussion har været diskussionen om dagpleje vs. vuggestue¹. Her har to forskere fra Aarhus Universitet (Marianne Simonsen og Nabanita Datta Gupta) offentliggjort

en registeranalyse, der angiveligt viser, at børn, der har været i vuggestue, opnår bedre skolekarakterer end børn, der har været i dagpleje². Undersøgelsen er metodemæssigt blevet kraftigt kritiseret, men de to forfattere har ikke ønsket at trække den tilbage³.

Undersøgelsen fra Simonsen og Gupta er tværtimod blevet bredt citeret og anses af mange for at give fagligt belæg for, at man satser på vuggestuer frem for dagpleje.

I perioden 2007 til 2014 er antallet af indskrevne børn i dagpleje faldet med ca. 25.000 børn. Heraf kan ca. 11.000 børn henføres til det faldende børnetal, men Bureau 2000s beregninger viser, at hvis man i hver enkelt kommune havde haft samme andel af de 0-2-årige i dagpleje i 2014 som i 2007, ville der have været ca. 14.000 flere børn i dagpleje, end der faktisk er⁴. Det svarer til, at

mere end 3000 dagplejere har mistet deres job, fordi der prioriteres anderledes i kommunerne. Denne udvikling skyldes en række faktorer, hvoraf antagelsen om vuggestuens overlegenhed i forhold til dagpleje kun er én. Men der henvises ofte hertil som en videnskabelig kendsgerning.

På den baggrund har FOA bedt Bureau 2000 om at undersøge, hvad effekten på skolepræstationer af vuggestue hhv. dagpleje faktisk er, hvis man anvender en korrekt statistisk metode.

² Simonsen og Gupta: "Academic performance and type of Early Childhood Care", IZA Discussion Paper nr. 9045, maj 2015. IZA er et privat institut, der især driver arbejdsmarkedsforskning, og som er tilknyttet Bonns Universitet. Der er ingen krav om "peer review" for de discussion papers, der offentliggøres af forskere med tilknytning til IZA (som Simonsen og Gupta).

³ Se således Peter Allerup og Niels Glavind: "Vuggestue vs. dagpleje – en tvivlsom analyse", FOA efteråret 2014.

⁴ Ud over at vuggestuerne har fået en øget andel er antallet af børn hos private børnepassere steget med ca. 4000 børn.

¹ Børn i aldersintegrerede institutioner i vuggestuealderen regnes alle steder i denne analyse som vuggestuebørn.

Hovedresultater

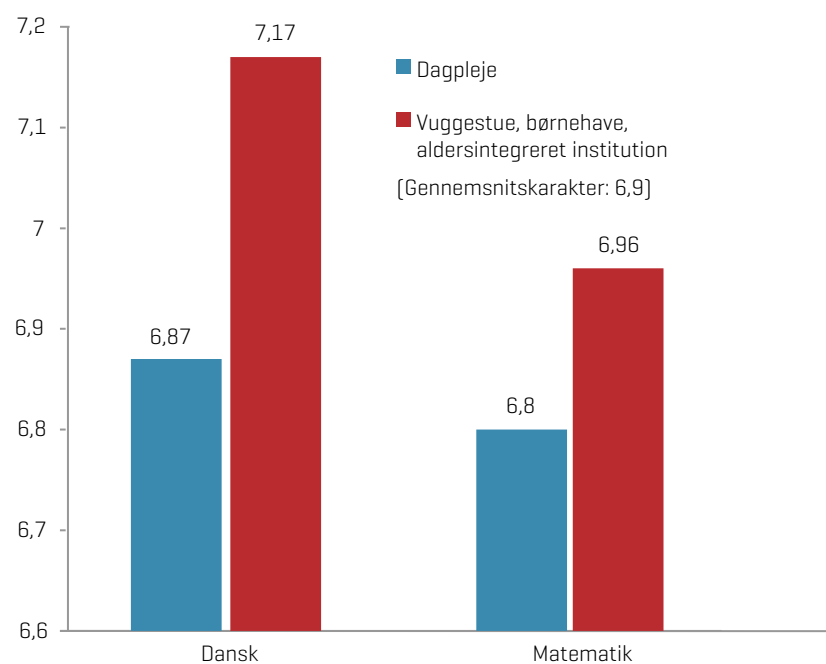
Undersøgelsen er gennemført som en registeranalyse med data fra Danmarks Statistik. Desuden er der anvendt data fra Undervisningsministeriet vedr. de nationale test.

Det undersøges således, om der er nogen langtidsvirkning i forhold til de skolekarakterer, børnene opnåede ved folkeskolens afgangsprøve i 2014, af, om de var i vuggestue eller i dagpleje i 2001 – dvs. som 2-årige – når man tager højde for forældrenes uddannelsesbaggrund, etnisk baggrund, familietype og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det undersøges tilsvarende, om der er nogen virkning på kortere sigt i forhold til de nationale testresultater, man finder i hhv. dansk i 2. klasse og matematik i 3. klasse, om børnene var i vuggestue eller i dagpleje i 2007/2006 – dvs. som 2-årige – når man tager højde for forældrenes uddannelsesbaggrund, etnisk baggrund, familietype og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.

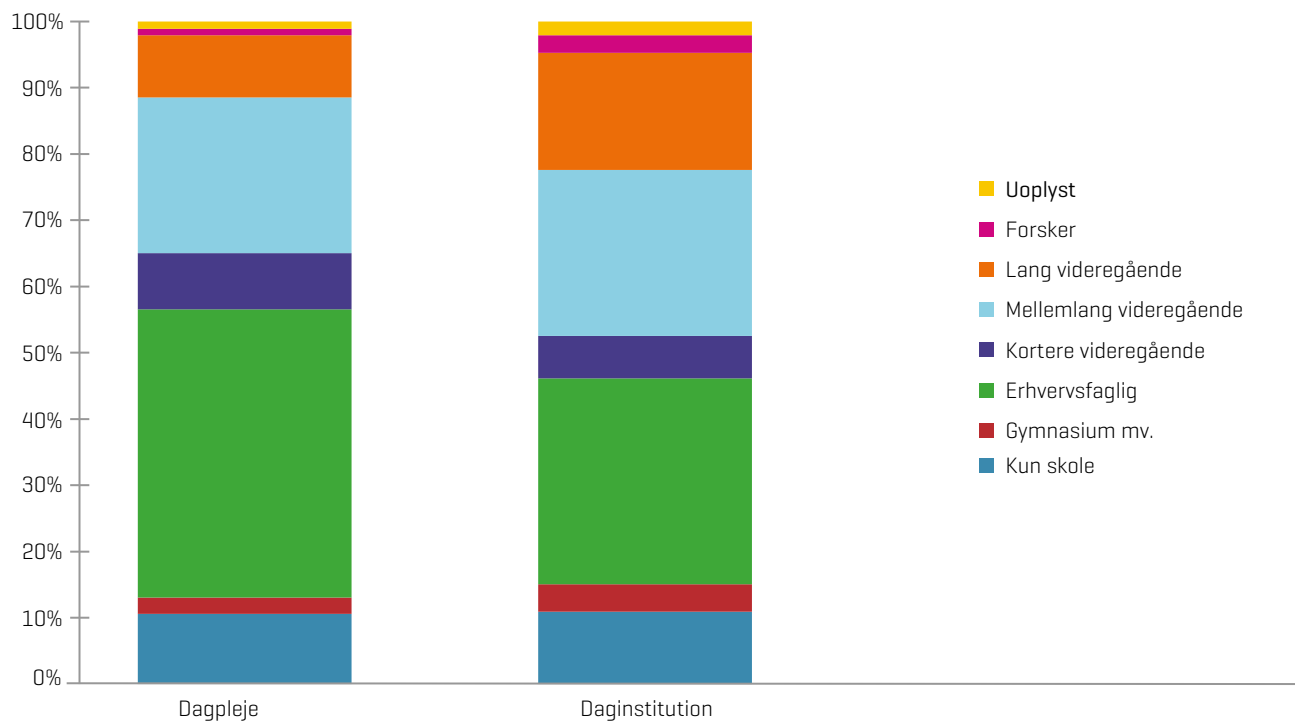
Som det fremgår af figur 1, synes der umiddelbart at være en sammenhæng mellem tidligere pasningsform og skolekarakter.

Figur 1. Skolekarakterer 2014 - og pasningsform 2001

Figur 1 tager ikke højde for, at forældre til de tidligere dagplejebørn i gennemsnit ikke har så højt et uddannelsesniveau som forældre til de tidligere daginstitutionsbørn, jf. figur 2⁵.

⁵ Forskellen hænger bl.a. sammen med, at dagplejen og daginstitutionerne har en forskellig geografisk udbredelse.

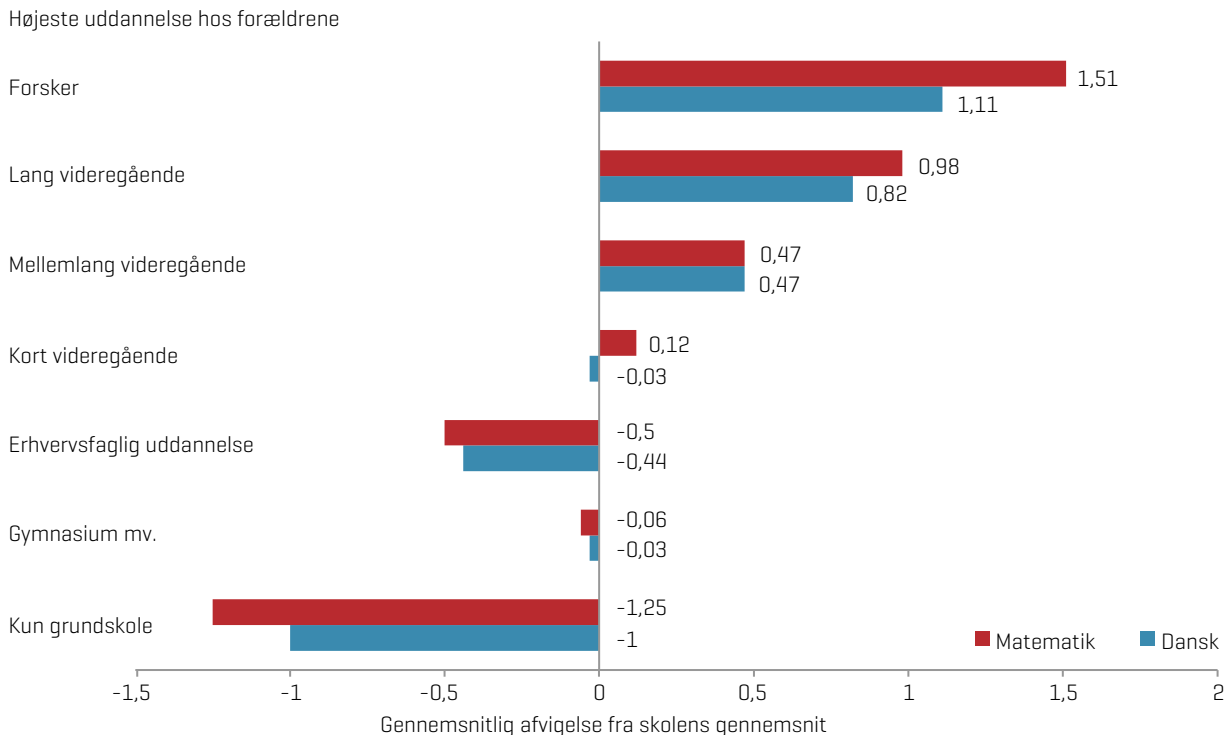
Figur 2. Højeste uddannelsesnivea blandt forældrene i dagpleje og daginstitution

Det ses, at andelen af akademikere mv. er betydeligt højere blandt forældre til tidligere daginstitutionsbørn end blandt forældre til tidligere dagplejebørn. Dagplejebørnenes forældre har til gengæld en højere andel af forældre med en erhvervsuddannelse.

Det er imidlertid velkendt, at forældrenes uddannelsesbaggrund spiller en afgørende rolle for skolekaraktererne.⁶ Ser vi på skolekarakterer i 2014, fremgår sammenhængen af figur 3.

⁶ Se fx Niels Glavind: "Skolekarakterer og social baggrund", AEraadet 2003.

Figur 3. Hvor meget ligger karakteren over eller under skolens gennemsnit – ved forskellig uddannelsesbaggrund hos forældrene

Det ses, at fx akademikerbørn i gennemsnit opnår langt bedre skolekarakterer end børn af forældre med en erhvervsuddannelse.

Der er ingen sammenhæng mellem valg af vuggestue/dagpleje og børnenes skolepræstationer senere i livet. Ikke når man tager højde for forskelle i forældrenes baggrund (dvs. forældrenes uddannelsesbaggrund, etnisk baggrund, familietype og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet). Helt afgørende for skolepræstationerne er i stedet forældrenes uddannelsesbaggrund⁷.

I et afsluttende diskuterende afsnit påpeges, at denne konklusion ikke bringer vor viden meget videre i forhold til, hvad der faktisk fremmer børnenes udvikling. Analysen har imidlertid været nødvendig på grund af de fejlagtige analyser, der tidligere har været fremme, og som desværre i manges bevidsthed er valide.

Der er tre grunde til, at vores konklusion ikke kan bruges til at vurdere, hvad der faktisk fremmer børns udvikling:

- 1 Resultater fra de nationale test og skolekarakterer er kun et af mange mål for børnenes udvikling – og er i sig selv et meget snævert mål.
- 2 Analyserne bygger på historiske data og afspejler ikke nødvendigvis dagens dagtilbud.
- 3 Registeranalyser siger ikke så meget om, hvilke forhold i hverdagen, der evt. har betydning.

Der er således behov for en helt anden type forskning for at kunne belyse, hvilke forhold i dagtilbudene der har betydning for børnenes udvikling.

⁷ Den vigtigste fejl i Simonsens og Datta Gultas analyse er, at de ikke skelner mellem fx akademikerbørn og børn af forældre med en erhvervsmæssig uddannelse.

Dagtilbud og senere skolekarakterer

I det følgende ses først på effekten i form af skolekarakterer. For at vurdere, hvilken betydning det evt. har for de senere skolepræstationer, om et barn har været i enten dagpleje eller i daginstitution (vuggestue eller vuggestuegruppe) i de første leveår, tages der udgangspunkt i børn, som:

- 1 var 15 år i begyndelsen af 2014
- 2 havde dansk CPR-nummer i 2001 (dvs. ikke er indvandret i de mellemliggende år)

I alt drejer det sig om 63.583 børn.

Tabel 1 viser, hvor disse børn blev passet i foråret 2001, dvs. det år, hvor de var 2 år ved årets start.

Ser vi nu på, hvilke gennemsnitskarakterer børnene opnåede ved folkeskolens afgangsprøve efteråret 2014, fremgår dette af tabel 2.

Det ses, at børn, der har været i vuggestue/vuggestuegruppe som 2-årige, i gennemsnit scorer 0,3 karakterpoint højere i dansk og 0,16 point højere i matematik end børn, der har været i dagpleje ⁸.

Dette kan skyldes forskellige forhold:

- 1 Det kan skyldes, at vuggestuer rent faktisk gør børnene bedre rustet til at klare sig i skolen.
- 2 Det kan skyldes, at der er forskel i den familiemæssige baggrund mellem de familier, der sender deres barn i dagpleje, og dem, der sender børnene i vuggestue.
- 3 Det kan skyldes, at de skoler, hvor der er mange børn, der har gået i vuggestue, hyppigere lægger vægt på og er gode til at fremme gode karakterpræstationer, end de skoler, hvor mange børn har gået i dagpleje (fx fordi der er forskel mellem by og land).

Lad os tage det sidste først: Skolerne er forskellige til at fremme gode karakterpræstationer. Det kan igen enten skyldes forskelle i skolernes dygtighed i forhold til at sikre gode skolekarakterer, eller det kan skyldes forskelle i skolernes sociale miljø, fx hvis den samlede baggrund i forældregruppen gør, at der kan undervises på et højt niveau, og det "ligger i luften", at skoleelever satser på gymnasievejen ⁹.

For at komme uden om denne vanskelighed, kan man – i stedet for at se på de absolutte karakterer – se på, hvor godt eleverne klarer sig, når man sammenligner deres karakterer med skolens gennemsnit.

Resultaterne fremgår af tabel 3.

Tabellen skal forstås således: Hvis et barn som 2-årig har været i dagpleje, ligger dets karakter i dansk ved folkeskolens afgangsprøve i gennemsnit 0,01 karakterpoint lavere, end man gennemsnitligt ser for skolens elever. Har barnet derimod været i daginstitution, ligger dansk-karakteren i gennemsnit 0,07 karakterpoint højere end gennemsnittet. Der er med andre ord en forskel mellem børn, der har været i dagpleje og børn, der har været i daginstitution 13 år tidligere, på 0,08 karakterpoint.

De resultater, som fremgår af tabel 3, tager imidlertid kun højde for, at der er forskelle på skolerne og på skolemiljøerne. De tager ikke højde for, at der også er forskelle i børnenes og familiernes individuelle baggrund.

Men der er store forskelle på fx den uddannelsesmæssige sammensætning mellem de familier, der har haft børn i dagpleje, og dem, der har anvendt daginstitution. Dette fremgår af tabel 4.

⁸ Dette svarer stort set til den forskel, Gupta/Simonsen finder.

⁹ Se fx Niels Glavind "Skoler og karakterer – effektivitet og klassekammereffekt" [AEraadet, 2005].

Tabel 1. Børn der var 15 år 1. januar 2014 fordelt på, hvor de blev passet, foråret 2001

Pasningstype	Antal børn
Ikke i offentlig pasning	17.653
Dagpleje	23.473
Vuggestue, børnehave, aldersintegreret institution	22.323
Anden pasningsform	134
I alt	63.583

Tabel 2. Gennemsnitskarakterer for børn, der var 15 år i begyndelsen af 2015, ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse efteråret 2014 fordelt på, hvor børnene blev passet, foråret 2001

Pasningstype i 2001	Dansk	Matematik
Ikke i offentlig pasning	6,82	6,72
Dagpleje	6,87	6,80
Vuggestue, børnehave, aldersintegreret institution	7,17	6,96
Anden pasningsform	6,91	6,69
I alt	6,97	6,83

Note: De angivne karakterer er gennemsnit for elevens forskellige delprøver i dansk og matematik.

Tabel 3. Gennemsnitlig forskel til skolegennemsnittet for børn, der var 15 år i begyndelsen af 2015, ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse efteråret 2014 fordelt på, hvor børnene blev passet foråret 2001

Pasningstype i 2001	Forskel i karaktergennemsnit i dansk	Forskel i karaktergennemsnit i matematik
Ikke i offentlig pasning	-0,09	-0,10
Dagpleje	-0,01	0,01
Vuggestue, børnehave, aldersintegreret institution	0,07	0,06
Anden pasningsform	-0,02	-0,17
I alt	0,00	0,00

Table 4. Højeste uddannelsesnivea i familien i 2014 for børn med forskellig pasning som 2-årige

Højeste uddannelsesnivea blandt forældre/papforældre	Ikke off. pasning	Dagpleje	Daginstitution	Andet	I alt
Pct.					
Kun skole	13,5	10,6	10,9	11,9	11,5
Gymnasium mv.	3,9	2,5	4,2	3	3,5
Erhvervsfaglig	37,7	43,5	31,1	41,5	37,5
Kortere videregående	7,7	8,5	6,4	5,2	7,5
Mellemlang videregående	23,2	23,5	25,1	23	24
Lang videregående	11,3	9,4	17,7	13,3	12,8
Forsker	1,4	1	2,6	1,5	1,7
Uoplyst	1,6	1,1	2,1	0,7	1,6
I alt	100	100	100	100	100
Antal børn	17.934	23.730	22.801	135	64.600

Note: Den højeste uddannelse er den højeste uddannelse blandt de forældre/papforældre, som barnet bor hos.

Table 5. Afvigelse i skolekarakterer fra skolens gennemsnit blandt børn med forskellig uddannelsesbaggrund i familien i 2014

Højeste uddannelsesnivea blandt forældre/papforældre	Gennemsnitlig afvigelse i skolekarakter fra skolens gennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve i dansk	Gennemsnitlig afvigelse i skolekarakter fra skolens gennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve i matematik
Kun grundskole	-1	-1,25
Gymnasium mv.	-0,03	-0,06
Erhvervsuddannelse	-0,44	-0,5
Kort videregående	-0,03	0,12
Mellemlang videregående	0,47	0,47
Lang videregående	0,82	0,98
Forsker	1,11	1,51

Table 6. Gennemsnitlig afvigelse fra skolegennemsnit i danskarakter i 9. klasse fordelt på forældrenes uddannelsesbaggrund i 2014 og barnets pasning i 2001

	Ikke i offentlig pasning	Dagpleje	Daginstitution	Anden pasning	I alt
Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit					
Kun grundskole	-1,03	-0,96	-1,02	-1,29	-1,00
Gymnasium mv.	-0,15	0,06	-0,02	1,80	-0,03
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,47	-0,41	-0,46	-0,19	-0,44
Kort videregående	-0,12	0,06	-0,07	0,37	-0,03
Mellemlang videregående	0,44	0,51	0,44	-0,16	0,47
Lang videregående	0,73	0,90	0,83	0,94	0,82
Forsker	1,15	1,12	1,09	4,03	1,11
I alt	-0,09	-0,02	0,07	-0,01	-0,00

Det ses, at der i de familier, hvor barnet har været i dagpleje, er en højere andel af forældre med erhvervsfaglig baggrund, men langt færre akademikere, end i familier, hvor barnet har været i daginstitution. Som det ses af tabel 5, er der imidlertid en markant sammenhæng mellem forældrenes uddannelsesbaggrund og barnets skolepræstationer. Har forældrene en akademisk baggrund ligger børnene i gennemsnit langt højere, end hvis forældrene fx har en erhvervsuddannelse.

Tabel 6 og 7 viser herefter, hvordan børnene klarer sig i forhold til skolens gennemsnit, hvis vi kombinerer oplysningerne om forældrenes uddannelsesbaggrund med deres pasningsform som 2-årige.

Det ses, at man for mange uddannelsesgrupper finder, at dagplejebørnene faktisk klarer sig noget bedre end institutionsbørnene. Som vi dog senere skal se, viser en nærmere statistisk analyse dog, at

denne sammenhæng ikke er statistisk signifikant.

Hvis man skal have et samlet og mere præcist billede af, hvilke baggrundsfaktorer, der har betydning – sammenholdt med dagpasning i de første leveår – bør man inddrage yderligere betydende baggrundsvARIABLE, hvor der kan være forskel på dagplejebørn og institutionsbørn.

Tabel 7. Gennemsnitlig afvigelse fra skolegennemsnit i matematikkarakter i 9. klasse fordelt på forældrenes uddannelsesbaggrund i 2014 og barnets pasning i 2001

	Ikke i offentlig pasning	Dagpleje	Daginstitution	Anden pasning	I alt
Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit					
Kun grundskole	-1,25	-1,12	-1,37	-0,18	-1,25
Gymnasium mv.	-0,27	0,04	0,03	-1,30	-0,06
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,53	-0,44	-0,56	-1,07	-0,50
Kort videregående	0,01	0,23	0,06	1,20	0,12
Mellemlang videregående	0,45	0,54	0,42	0,49	0,47
Lang videregående	0,87	1,04	1,00	1,19	0,98
Forsker	1,62	1,33	1,53	2,71	1,51
I alt	-0,10	0,00	0,07	-0,16	-0,00

I figur 4 er familiens samlivsform i 2014 således koblet med pasning i 2001¹⁰.

Det ses, at de tidligere daginstitutionsbørn er dem, der oftest har en enlig forsørger.

I figur 5 ses tilsvarende på den etniske sammensætning.

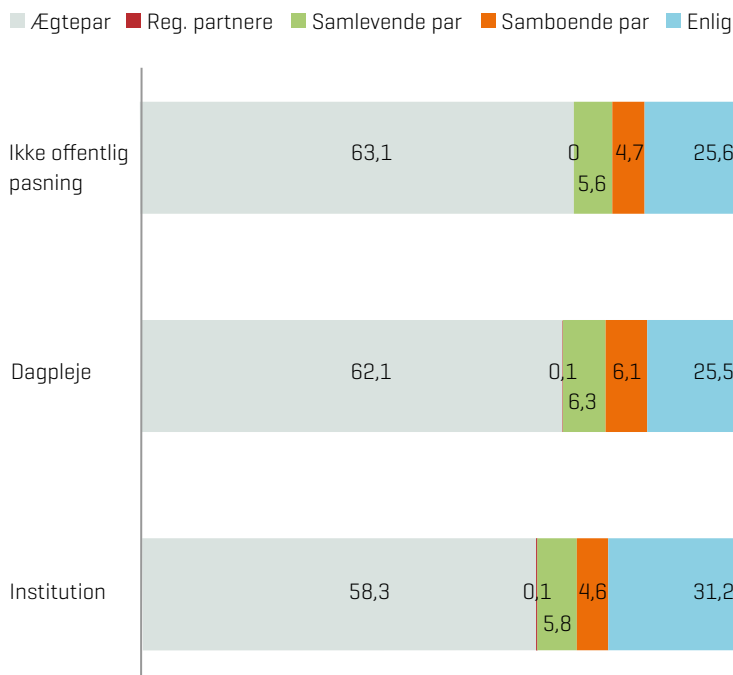
Der er flere indvandrere og efterkommere blandt daginstitutionsbørnene end blandt dagplejebørn.

Endelig ses der på forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet. Forældrene er opdelt i tre grupper:

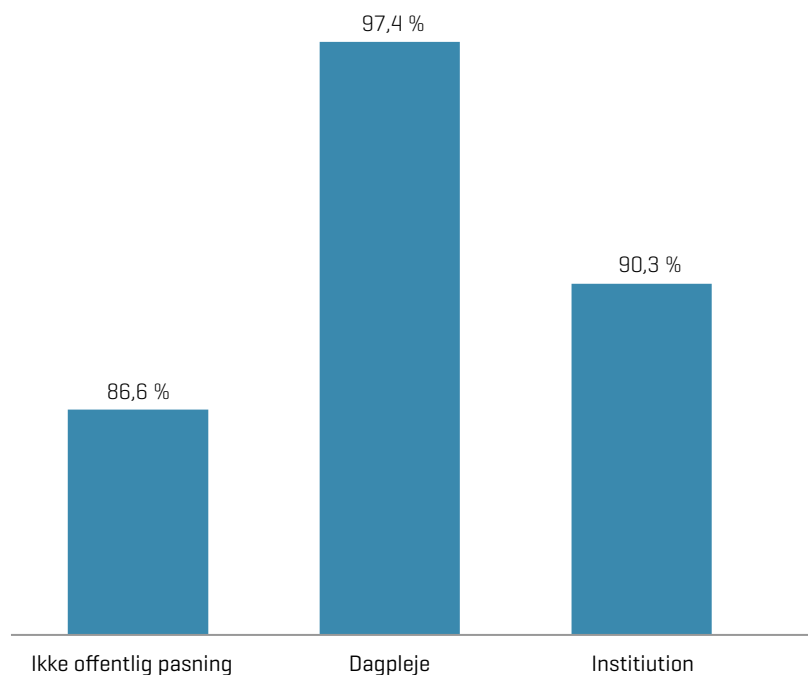
- 1 Begge forældre er erhvervsaktive (eller den enlige forsørger er erhvervsaktiv).
- 2 Den ene forælder er erhvervsaktiv. Den anden er det ikke.
- 3 Ingen erhvervsaktive forældre¹¹.

Forældregruppens sammensætning fremgår herefter af figur 6.

Figur 4. Familietype i 2014 og barnets pasning i 2001 (Pct.)

Figur 5. Andel børn med dansk etnisk baggrund i 2001 fordelt på pasningstype

¹⁰ Der skelnes mellem "samlevende", som er papirløse par med fælles børn, og "samboende", hvor nogle af børnene har andre forældre.

¹¹ I praksis er anvendt Danmarks Statistiks socioøkonomiske klassifikation [SOCIO02].

Det ses, at børn, der tidligere har været i dagpleje, hyppigere end andre lever i en fuldt erhvervsaktiv familie.

De forskelle, man finder m.h.t. til familieform, tilknytning til arbejdsmarkedet og etnisk sammensætning hænger formentlig sammen med tilbuddenes forskellige fordeling mellem by og land.

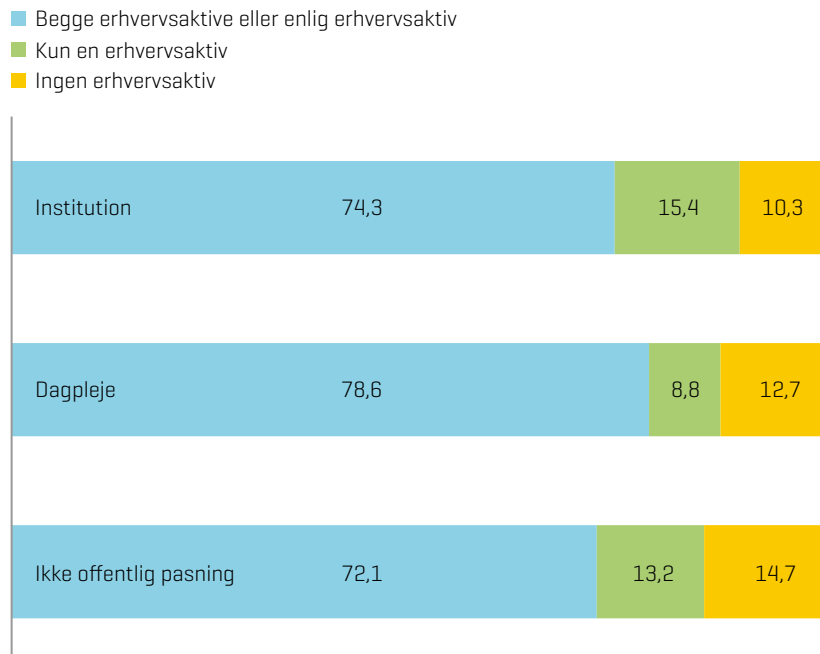
Taget hver for sig har disse faktorer betydning for barnets skolepræstationer. Tabel 8 viser således sammenhængen mellem familietype og skolekarakterer i 9. klasse.

Det ses, at børn af enlige i gennemsnit ikke opnår så gode skolekarakterer som de børn, de går i skole med.

Tabel 9 viser sammenhængen mellem barnets oprindelsesland og skolekarakterer.

Det ses, at de etnisk danske børn i gennemsnit får den højeste skolekarakter.

Figur 6. Tilknytning til arbejdsmarkedet 2014 – når børnene har været i forskellige typer af dagtilbud 2001 (Pct.)

Tabel 8. Familietype og gennemsnitlig forskel fra skolens gennemsnit i karakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Familietype	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i dansk	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i matematik
Ikke enlig	0,08	0,14
Enlig	-0,26	-0,44
Alle	0	0

Tabel 9. Oprindelsesland og gennemsnitlig forskel fra skolens gennemsnit i karakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Familietype	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i dansk	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i matematik
Dansk oprindelse	0,06	0,07
Anden europæisk oprindelse	-0,79	-1,15
Oprindelse i øvrige verden	-0,67	-0,77
I alt	0	0

Tabel 10 viser endelig sammenhængen mellem forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet og skolekarakterer.

Det ses, at børn fra familier med tilknytning til arbejdsmarkedet i gennemsnit opnår de bedste skolekarakterer.

Tabel 8-10 viser imidlertid forskellene, når man *ikke* tager højde for, at variablene kan være indbyrdes forbundne. Fx har forældre med ikke-dansk baggrund ofte ikke så højt et uddannelsesniveau som dansk-etniske forældre.

For at kunne vurdere betydningen af den række variable, som er nævnt ovenfor under ét, kan man kombinere dem i en samlet regressionsanalyse, hvor der søges svar på følgende spørgsmål:

Hvilke faktorer har betydning for, hvor høj en dansk karakter barnet har i sammenligning med skolens gennemsnit, hvis vi søger at lægge følgende parametre ind i en statistisk model, hvor vi alene ser på børn, der har været i enten dagpleje eller institution som 2-årige:

- om barnet har været i dagpleje eller daginstitution
- om barnet bor hos en enlig forsørger eller ej
- højeste uddannelsesniveau i familien
- etnisk baggrund
- tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tabel 10. Forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet og gennemsnitlig forskel fra skolens gennemsnit i karakter ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Familietype	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i dansk	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i matematik
Begge forældre (eller enlig forsørger) på arbejdsmarkedet	0,13	0,17
Parfamilie med en på arbejdsmarkedet	-0,37	-0,46
Ingen på arbejdsmarkedet	-0,80	-1,14
I alt	0	0

Det viser sig, både i forhold til *dansk og til matematik*, at følgende faktorer (i rækkefølge) har betydning for, hvor gode karakterer barnet får:

- forældrenes uddannelsesniveau
- forældrenes arbejdsmarkedstilknytning
- etnisk baggrund
- om der er tale om en enlig forsørger eller ej

Uddannelsesniveau spiller langt den største rolle.

Se i øvrigt nærmere Teknisk bilag – se side 22.

Dagtilbud og senere testresultater

En svaghed ved analysen af den eventuelle sammenhæng mellem dagtilbudstype, når barnet er 2 år, og skolekarakterer i 15 års alderen er, at der er gået 13 år fra det tidspunkt, hvor barnet er i dagtilbud, til man måler effekten. Ikke alene øger det risikoen for, at en række faktorer, som ikke er med i den statistiske model, kan spille ind. Det betyder også, at man analyserer på dagtilbud med den kvalitet, de havde i foråret 2001. Men i vuggestuerne er der sket en kraftig reduktion af personalet, mens man ikke har set noget tilsvarende i dagplejen, hvor forholdet mellem voksne og børn er bundet af lovgivningen og af overenskomster. Samtidig er der sket en konsolidering af dagplejernes uddannelse og indførelse af pædagogiske læreplaner i 2005 i alle dagtilbud for 0-5-årige, hvilket har skærpet opmærksomheden på læring i dagplejen.

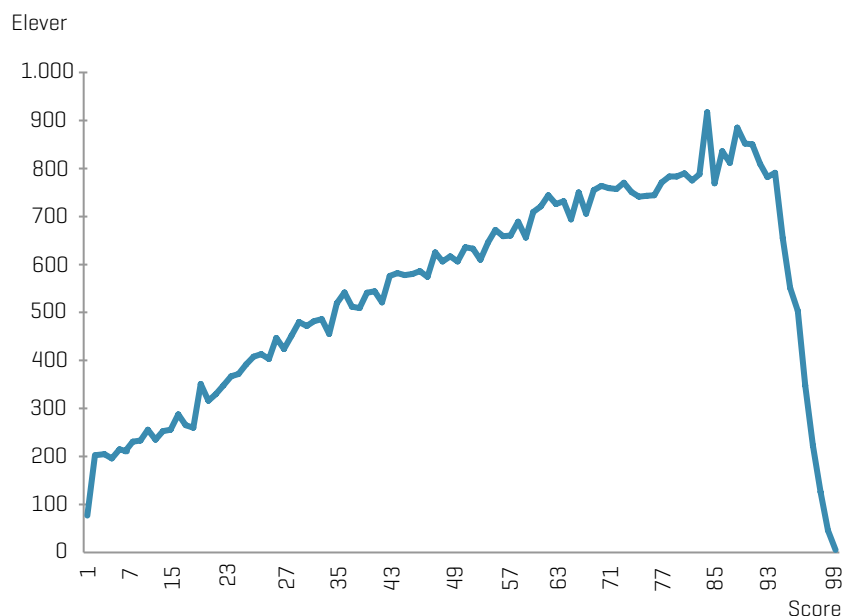
Disse store ændringer betyder, at de virkninger, der evt. måtte være på skolekarakterer, ikke siger så meget om, hvad de dagtilbud, vi har i dag, betyder for børnenes udvikling.

Analysen inddrager derfor også resultaterne fra de nationale test, som i dansk finder sted første gang i 2. klasse og i matematik første gang i 3. klasse. Disse kobles med dagtilbudstype for barnet i henholdsvis

efteråret 2007 og efteråret 2006. Det betyder en omtrentlig halvering af tidsspandet mellem dagtilbudsplacering og den formodede effekt.

De nationale test gennemføres på den måde, at eleverne skal udføre en række prøver i læsning og matematik direkte via en computer. Der beregnes en score for den enkelte elev, idet eleven under det såkaldt adaptive system vedbliver at få stillet opgaver indtil chancen for at svare rigtigt ligger på 50 pct.. Elevscoren kan gå fra 1 til 100. Figur 7 viser, hvordan resultaterne fordelte sig i dansk i 2. klasse i foråret 2014.

Figur 7. Testresultater i dansk 2. klasse. Foråret 2014

Figur 8 viser den tilsvarende fordeling for matematik i 3. klasse.

Den anvendte metode ved analysen af dagtilbuddenes betydning for, hvilken score børnene opnår i 2./3. klasse er i øvrigt helt parallel til den metode, som blev anvendt i forhold til skolekarakterer.

Tabel 11 viser således den gennemsnitlige score for 2. klasses elever i dansk foråret 2014 sammenholdt med deres pasningsform i 2007.

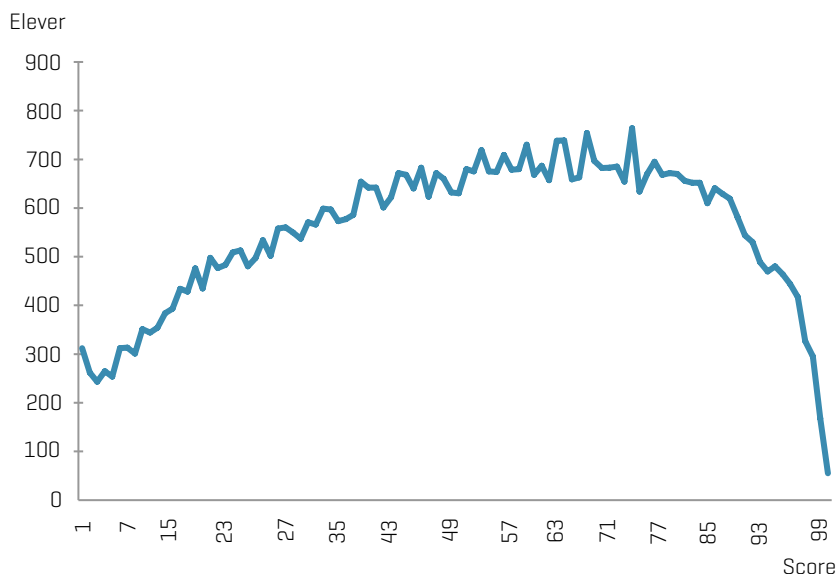
Tabel 12 viser tilsvarende den gennemsnitlige score i matematik i 3. klasse sammenholdt med tidligere dagtilbudstype.

Begge tabeller viser, at de tidligere dagplejebørn scorer lidt lavere end de tidligere vuggestuebørn, men forskellen er lille. Samtidig er der, som vi tidligere har set, betydelige forskelle mellem de to grupper m.h.t. til bl.a. forældrenes uddannelsesniveau.

Og som det ses af tabel 13 har forældrenes uddannelsesniveau en langt mere markant betydning end spørgsmålet om dagpleje/vuggestue.

Også familietype, etnicitet og tilknytning til arbejdsmarkedet har betydning for barnets score ved de nationale test. Dette fremgår af tabel 14-16.

Figur 8. Testresultater Matematik 3. klasse. Foråret 2014

Tabel 11. Gennemsnitsscore for børn, der var 8 år i begyndelsen af 2015, ved de nationale test i dansk 2. klasse i 2014 fordelt på, hvor børnene blev passet i efteråret 2007

Pasningstype i 2007	Gennemsnitsscore	Afvigelse fra skolens gennemsnit
Ikke i offentlig pasning	55,72	-1,86
Dagpleje	58,30	-0,23
Vuggestue, børnehave, aldersintegreret institution	60,90	0,80
Anden pasningsform	58,64	-0,25
I alt	59,10	0,00

Tabel 12. Gennemsnitsscore for børn, der var 9 år i begyndelsen af 2015, ved de nationale test i matematik 3. klasse i 2014 fordelt på, hvor børnene blev passet i efteråret 2006

Pasningstype i 2006	Gennemsnitsscore	Afvigelse fra skolens gennemsnit
Ikke i offentlig pasning	52,85	-0,91
Dagpleje	53,69	-0,17
Vuggestue, børnehave, aldersintegreret institution	56,14	0,79
Anden pasningsform	47,12	-9,03
I alt	54,45	0,00

Tabel 13. Højeste uddannelse blandt forældrene og gennemsnitlig afvigelse i score ved nationale test fra skolens gennemsnit

Højeste uddannelsesniveau blandt forældre/papforældre	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i dansk i 2. klasse	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i matematik i 3. klasse
Ingen oplyst uddannelse	-5,25	-5,28
Kun skole	-9,99	-10,17
Gymnasium mv.	-1,89	-2,36
Erhvervsfaglig	-4,24	-4,42
Kortere videregående	0,23	0,77
Mellemlang videregående	3,05	3,16
Lang videregående	6,99	7,06
Forsker	8,37	10,28
I alt	0,00	0,00

Tabel 14. Familietype og gennemsnitlig afvigelse i score ved nationale test fra skolens gennemsnit

Familietype	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i dansk i 2. klasse	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i matematik i 3. klasse
Ikke enlig	0,91	1,00
Enlig	-3,54	-3,81
I alt	0,01	0,00

Tabel 15. Etnisk baggrund og gennemsnitlig afvigelse i score ved nationale test fra skolens gennemsnit

Etnisk baggrund	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i dansk i 2. klasse	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i matematik i 3. klasse
Dansk	0,82	0,70
Øvrige Europa	-9,07	-8,18
Resten af verden	-10,69	-8,70
I alt	0,00	0,00

Også her er det derfor undersøgt, hvordan betydningen af de enkelte variable er, hvis man kombinerer dem i én samlet regressionsanalyse med alle variable taget med i analysen. Det er hensigten at svare på følgende spørgsmål:

Først ser vi på, hvilke faktorer, der har betydning for, hvor god en test-score i dansk læsning, barnet opnår i sammenligning med skolens gennemsnit, hvis vi søger at lægge følgende parametre ind i en statistisk model, hvor vi alene ser på børn, der har været i enten dagpleje eller institution som 2-årige:

- om barnet har været i dagpleje eller daginstitution
- om barnet bor hos en enlig forsørger eller ej
- højeste uddannelsesniveau i familien
- etnisk baggrund
- tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det viser sig, at tidligere dagtilbud ikke har nogen statistisk sikker betydning.

Table 16. Forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet og gennemsnitlig afvigelse i score ved nationale test fra skolens gennemsnit

Forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i dansk i 2. klasse	Gennemsnitlig afvigelse fra skolens gennemsnit i matematik i 3. klasse
Begge forældre (eller enlig forsørger) på arbejdsmarkedet	1,52	1,58
Parfamilie med en på arbejdsmarkedet	-3,71	-3,81
Ingen på arbejdsmarkedet	-8,92	-9,81
I alt	0,01	0,00

I forhold til såvel dansk som matematik har følgende faktorer (i rækkefølge) derimod betydning for, hvor god en score barnet får:

- forældrenes uddannelsesniveau
- forældrenes arbejdsmarkedstilknytning
- etnisk baggrund
- om der er tale om en enlig forsørger eller ej

Ser man nærmere på de enkelte faktorerers betydning, er det tydeligt, at forældrenes uddannelsesniveau er den parameter, der kan forklare langt den største del af forskellene i skolekarakterer.

Se i øvrigt nærmere det tekniske bilag.

Diskussion

Konklusionen af analysen er, at der ikke er nogen sammenhæng mellem valg af dagtilbudstype og senere skolepræstationer, når disse måles enten ved hjælp af de nationale test eller ved hjælp af skolekarakterer. Desværre bringer denne konklusion os ikke meget videre – selv om den har været nødvendig på grund af de fejlagtige analyser, der har været fremme.

Der er tre grunde hertil:

- 1 Resultater fra de nationale test og skolekarakterer er et meget snævert mål for børnenes udvikling
- 2 Analyserne bygger på historiske data og afspejler ikke nødvendigvis dagens dagtilbud
- 3 Registeranalyser siger ikke så meget om, hvilke forhold i hverdagen, der evt. har betydning.

Det snævre mål

Det er åbenbart, at såvel skolekarakterer som testscore er meget snævre mål for børnenes udvikling. Dette sættes i relief, hvis vi fx sammenholder karakterer og testscore med barnets køn, som det er sket i tabel 17 og tabel 18.

Det ses, at pigerne klarer sig markant bedre i dansk, navnlig ved folkeskolens afgangsprøve, mens drengene måske i gennemsnit er

Tabel 17. Barnets køn og gennemsnitlig forskel fra skolens gennemsnit i karakter ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Barnets køn	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i dansk	Gennemsnitlig forskel til skolens gennemsnit i matematik
Dreng	-0,73	0,20
Pige	0,64	-0,22
Alle	0	0

Tabel 18. Barnets køn og gennemsnitlig testscore i 2./3. klasse ved de nationale test i dansk og matematik

Barnets køn	Gennemsnitlig testscore i dansk	Gennemsnitlig testscore i matematik
Dreng	55,9	54,9
Pige	62,2	54,2
Alle	59,1	54,5

lidt bedre til matematik. Det diskuteres, om årsagerne hertil bl.a. er biologiske, fordi drengene udvikler sig senere end pigerne, eller om det måske også afspejler, at skoler og daginstitutioner er mindre gearret til en drengeverden end en pige verden – eller helt andre forhold. Men når skolekarakterer og testdata har så forskelligt niveau for fx dreng og piger, skal man være varsom med at anvende dem som markører for,

hvor vellykket en pædagogisk indsats, man har givet. Børns udvikling handler nu engang om utrolig meget andet end skolepræstationer i dansk og matematik.

Analyser på historiske data

Som tidligere nævnt er der i perioden sket et betragteligt standardfald i vuggestuerne. Daglejen er derimod bundet af bestemmelsen i Dagtilbudslovens § 22 og overenskomsten med de kommunale arbejdsgivere, der sætter loft over antal børn i det enkelte dagplejehjem og dermed betyder, at antallet af børn pr. dagplejer er omtrent uændret.

Standardfaldet fremgår af nedenstående tabel:

Tabellen peger i retning af, at antallet af børn pr. voksen i vuggestuer og vuggestuegrupper, der faktisk er til stede med børnene, er øget med ca. en fjerdedel i perioden 2000-2014. Det betyder bl.a., at der i halvdelen af vuggestuegrupperne er perioder på dagen, hvor der ikke er skema-lagt mere end én medarbejder til gruppen. En stor del af de ansatte fortæller, at de dagligt har oplevelser af ikke at kunne give tilstrækkelig omsorg¹².

Det er almindeligt anerkendt, at børns udvikling de første leveår på afgørende måde er afhængig af tæt voksenkontakt, så hvis omsorgen i vuggestuerne er blevet reduceret de senere år, kan man ikke gå ud fra, at de resultater, man får af en historisk analyse, kan overføres til dagens daginstitutioner og dagpleje.

Table 19. Samlet udvikling i personalestandard 1986-2014. Hovedtal

	2000	2010	2014
Personaletimer pr. vuggestuebarn	12,15	11,33	10,93
Andel timer i pct., som anvendes på børnene	56,7	51	51
Timer til rådighed pr. vuggestuebarn	6,89	5,78	5,57
Opholdstid vuggestuebørn	36	36	36
Børn pr. voksen vuggestuer	5,2	6,2	6,5

Note: For den nærmere beregningsgang henvises til "Notat om udviklingen i daginstitutionernes bemanning siden 1986", Bureau 2000, 2015.

¹² Jf. Daginstitutionernes hverdag 2015, FOA-Bureau 2000, 2015.

Hvilke faktorer har betydning?

Dette leder over til spørgsmålet om, hvilke forhold i henholdsvis dagpleje og vuggestue, der eventuelt har betydning for børnenes udvikling. Dette spørgsmål siger en registeranalyse slet ingen ting om. Og det er i virkeligheden det mest interessante spørgsmål, hvis forskningen skal kunne vise veje til en bedre kvalitet i dagtilbuddene.

Hidtidig kvalitativ forskning peger i retning af, at vuggestuer og dagplejer har hver deres styrker og svagheder. Forskere har besøgt vuggestuer og fundet eksempler på, at børnene ikke bliver set og hørt på den måde, som er så vigtig for denne aldersgruppe (men også eksempler på det

modsatte]. Det kan modvirkes gennem en bedre personalenormering og en god pædagogisk ledelse, hvor man konsekvent prioriterer, at det enkelte barn får respons.

I dagplejen søger man at sikre, at børnene får den rette opmærksomhed og stimulation gennem regelmæssig supervision af erfarne pædagoger. Men nogle steder er dette tilbud sparsomt. Og nogle steder kan det også skorte på udfordringer for fx de større børn, hvis der ikke er legestuer og en passende aldersfordeling i blandt børnene.

Man kan således ikke sige, at vuggestue eller dagpleje pr. definition giver

børnene de bedste muligheder. For begge tilbudstyper er der formentlig behov for undersøgelser og diskussion af, hvordan man sikrer et godt udviklingsmiljø for de mindste børn.

Det skal til slut understreges, at nærværende undersøgelse ikke skal tolkes på den måde, at det er ligegyldigt, hvilken kvalitet, der er i tilbuddene til de mindste, hvad enten det er daginstitution eller dagpleje. Talrige undersøgelser har tværtimod vist, at den tidlige indsats spiller en afgørende rolle – ikke mindst for børn fra ressourcetsvage hjem.

Teknisk bilag

Analysen af betydning for skolekarakterer

Populationen er børn, der har været i enten dagpleje eller daginstitution i 2001, og som har aflagt folkeskolens afgangsprøve i 2014.

I SAS-programmet PROC REG kodet således:

- 1 Afhængig variabel=Afvigelse fra skolens gennemsnit, når det gælder gennemsnit af skolekarakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse for den pågældende elev i hhv. dansk og matematik.

Forklarende variable:

- 2 Om barnet har været i dagpleje eller daginstitution [*daginst*]: Dagpleje=0; Daginstitution=1;

- 3 Om barnet bor hos en enlig forsøger eller ej [*enlig*]: Enlig=1; Andre familier=0;

- 4 Om en erhvervsmæssig uddannelse er højeste fuldførte uddannelse [*erhvervud*]: Ja=1;Nej=0.

- 5 Om studentereksamen er højeste fuldførte uddannelse [*student*]: Ja=1;Nej=0.

- 6 Om en kortere videregående uddannelse er højeste fuldførte uddannelse [*kvu*]: Ja=1;Nej=0.

- 7 Om en mellemlang videregående uddannelse er højeste fuldførte uddannelse [*mvu*]: Ja=1;Nej=0.

- 8 Om en lang videregående uddannelse eller forskeruddannelse er højeste fuldførte uddannelse [*lvu*]: Ja=1;Nej=0.

- 9 Om barnets oprindelsesland er et andet europæisk land end Danmark [*euro*]: Ja=1;Nej=0.

- 10 Om barnets oprindelsesland er land uden for Europa [*verden*]: Ja=1;Nej=0.

- 11 Om familien er en parfamilie med én på arbejdsmarkedet [*margin1*]. Ja=1;Nej=0.

- 12 Om ingen af de voksne i familien er på arbejdsmarkedet [*margin2*]. Ja=1;Nej=0.

I forhold til dansk karakter fås følgende værdier:

Variable	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
		Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	-0.45561	0.04929	-9.24	<.0001
daginst	-0.00256	0.02512	-0.10	0.9187
enlig	-0.12942	0.03111	-4.16	<.0001
erhvervud	0.13559	0.04870	2.78	0.0054
student	0.68247	0.07984	8.55	<.0001
kvu	0.54159	0.06339	8.54	<.0001
mvu	1.00740	0.05115	19.69	<.0001
lvu	1.40917	0.05420	26.00	<.0001
euro	-0.43595	0.08729	-4.99	<.0001
verden	-0.44801	0.07144	-6.27	<.0001
margin1	-0.35087	0.04610	-7.61	<.0001
margin2	-0.34861	0.05434	-6.42	<.0001

Det ses, at variabelen *daginst* (om barnet har været i vuggestue eller dagpleje) ikke er signifikant ved det sædvanlige 95 pct. konfidensinterval¹³. Forældrenes eventuelle gennemførelse af mellemlang – og især lang videregående uddannelse – har klart den største betydning.

I forhold til matematikkarakter fås følgende værdier:

Det ses igen, at variabelen *daginst* (om barnet har været i vuggestue eller dagpleje) ikke er signifikant ved det sædvanlige 95 pct. konfidensinterval. Forældrenes eventuelle gennemførelse af mellemlang – og især lang videregående uddannelse – har klart den største betydning.

Variable	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
		Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	-0.39156	0.05797	-6.75	<.0001
daginst	-0.03327	0.02963	-1.12	0.2616
enlig	-0.32483	0.03693	-8.79	<.0001
erhvervud	0.11122	0.05718	1.94	0.0518
student	0.79430	0.09608	8.27	<.0001
kvu	0.70088	0.07442	9.42	<.0001
mvu	1.02159	0.06032	16.94	<.0001
lvu	1.60521	0.06344	25.30	<.0001
euro	-0.76398	0.10338	-7.39	<.0001
verden	-0.39402	0.08485	-4.64	<.0001
margin1	-0.50772	0.05397	-9.41	<.0001
margin2	-0.58308	0.06346	-9.19	<.0001

¹³ Bruger man et 90 pct. konfidensinterval er der dog en sammenhæng, idet dagplejebørnene klarer sig en smule bedre.

Analysen af betydning for testresultater

Populationen er børn, der har været i enten dagpleje eller daginstitution i 2007/2006, og som har deltaget i de nationale test i dansk læsning i 2. klasse eller de nationale test i matematik 2014.

Afhængig variabel=Afvigelse fra skolens gennemsnit, når det gælder testresultaterne.

De forklarende variable er de samme som i analysen vedr. skolekarakterer.

I forhold til dansktesten fås følgende værdier:

Det ses, at mønstret er helt det samme som for skolekarakterer. Variablen *daginst* (om barnet har været i vuggestue eller dagpleje) er ikke signifikant ved det sædvanlige 95 pct. konfidensinterval. Forældrenes eventuelle gennemførelse af mellem- og især lang videregående uddannelse – har klart den største betydning.

I forhold til matematiktesten fås følgende værdier:

Der ses det samme mønster som tidligere. Variablen *daginst* (om barnet har været i vuggestue eller dagpleje) er ikke signifikant ved det sædvanlige 95 pct. Heller ikke evt. gennemførelse af erhvervsuddannelse har en signifikant betydning.

Variable	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
		Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	-3.68992	0.46242	-7.98	<.0001
daginst	-0.02127	0.22736	-0.09	0.9255
enlig	-1.58783	0.31211	-5.09	<.0001
erhvervud	1.06586	0.46355	2.30	0.0215
student	5.98218	0.72877	8.21	<.0001
kvu	4.94894	0.58630	8.44	<.0001
mvu	7.55454	0.48027	15.73	<.0001
lvu	11.61934	0.49642	23.41	<.0001
euro	-6.57336	0.79184	-8.30	<.0001
verden	-7.35548	0.63233	-11.63	<.0001
margin1	-2.61921	0.39306	-6.66	<.0001
margin2	-4.49055	0.49685	-9.04	<.0001

Variable	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
		Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	-2.79435	0.53659	-5.21	<.0001
daginst	-0.08667	0.26760	-0.32	0.7460
enlig	-1.96682	0.35088	-5.61	<.0001
erhvervud	0.08603	0.53005	0.16	0.8711
student	3.51174	0.81660	4.30	<.0001
kvu	4.63168	0.66977	6.92	<.0001
mvu	6.77826	0.55047	12.31	<.0001
lvu	11.18387	0.56635	19.75	<.0001
euro	-6.23620	0.92566	-6.74	<.0001
verden	-5.20825	0.64314	-8.10	<.0001
margin1	-3.17165	0.46406	-6.83	<.0001
margin2	-5.17270	0.55673	-9.29	<.0001

Analyse på karakterernes/testresultaternes absolutte værdi

Det giver det sikreste resultat at vurdere effekten af uddannelse, tidligere dagtilbud m.v. ved at se på forskellen til skolens gennemsnit, idet man derved kan begrænse det problem, at skolerne har forskellig evne til at sikre gode præstationer. Børnenes skolepræstationer påvirkes ikke alene af forældrenes baggrund, men også af den samlede sammensætning af skolens elever.

Hvis man som afhængig variabel i stedet for afvigelse fra skolens gennemsnit tager den absolutte højde af skolekarakteren, får man for **dansk** følgende værdier:

Her har valg af dagtilbud en betydning (omend den er mindre end en tiendedel af evt. akademisk uddannelse hos forældrene). Men dette skyldes, at dagpleje og vuggestue har forskellig geografisk udbredelse med forskellige skolemiljøer.

For matematik får man følgende værdier:

I forhold til matematik har den tidligere pasning ingen betydning – heller ikke i denne analyse.

Tilsvarende resultater får man, hvis man ser på virkningen for de absolutte testresultater i dansk og matematik – og ser bort fra geografi og hvilken skole barnet går på. Her har valg af dagtilbud en uhyre lille – men dog signifikant betydning. Men slet ikke på niveau med betydningen af forældrenes uddannelse.

Variable	Label	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
			Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	Intercept	6.28874	0.05304	118.57	<.0001
daginst		0.17521	0.02642	6.63	<.0001
enlig		-0.19941	0.03268	-6.10	<.0001
erhvervud		0.19354	0.05239	3.69	0.0002
student		1.02426	0.08353	12.26	<.0001
kvu		0.76186	0.06731	11.32	<.0001
mvu		1.32182	0.05485	24.10	<.0001
lvu		2.01237	0.05785	34.79	<.0001
euro		-0.66871	0.09051	-7.39	<.0001
verden		-0.62307	0.07374	-8.45	<.0001
margin1		-0.50318	0.04880	-10.31	<.0001
margin2		-0.70009	0.05762	-12.15	<.0001

Variable	Label	Parameter Estimate	Heteroscedasticity Consistent		
			Standard Error	t Value	Pr > t
Intercept	Intercept	6.24629	0.06252	99.91	<.0001
daginst		0.04944	0.03130	1.58	0.1142
enlig		-0.49697	0.03916	-12.69	<.0001
erhvervud		0.19131	0.06177	3.10	0.0020
student		1.18137	0.10026	11.78	<.0001
kvu		0.99575	0.07883	12.63	<.0001
mvu		1.39657	0.06497	21.49	<.0001
lvu		2.32204	0.06820	34.05	<.0001
euro		-1.14690	0.10882	-10.54	<.0001
verden		-0.70143	0.08852	-7.92	<.0001
margin1		-0.70836	0.05736	-12.35	<.0001
margin2		-1.01063	0.06820	-14.82	<.0001

Dagtilbudstype og skolepræstationer

Er der forskel på de resultater, vuggestuebørn og dagplejebørn opnår?

Undersøgelsen Dagtilbudstyper og skolepræstationer viser, at der ikke er noget, der tyder på, at børn i alderen 0-2 år, der har gået i dagpleje og børn, der har gået i daginstitution, klarer sig forskelligt i skolen, når man tager højde for forældrenes uddannelsesniveau. Bureau 2000, der har foretaget undersøgelsen for FOA, lægger vægt på, at undersøgelsen er en registerundersøgelse, som ikke kan fortælle os noget om kvaliteten af det pædagogiske arbejde i hverken dagplejen eller daginstitutionerne. Undersøgelsen fastslår alene, at man ikke generelt kan sige, at forældrenes valg af 0-2-årsdagtilbuddet er afgørende for barnets senere skolepræstationer.

Henvendelser vedr. undersøgelsens tekniske indhold til:
Bureau 2000 – Analyse og forskning
Tlf.: 44 66 22 64. www.bureau2000.dk

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
www.foa.dk

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.